

snel toe en toen op 1 januari 1901 de (Tasmanië insluitende) *Commonwealth of Australia* werd opgericht, kreeg deze volledig zelfbestuur. De zes staten die tezamen dat federatief gemenebest vormden, hadden elk een eigen regering en een eigen parlement (de volkrijkste staat, *New South Wales*, had al in 1824 een eerste Wetgevende Raad gekregen) – daarboven kwamen nu een federale regering en een uit een Huis van Afgevaardigden en een Senaat bestaand parlement te staan. Politieke partijen hadden zich in het laatste kwart van de negentiende eeuw gevormd – de in 1891 opgerichte *Labour Party*, waarin Ieren veel invloed hadden¹, werd spoedig de best georganiseerde; zij werkte nauw met de inmiddels ook ontstane, nogal militante vakbonden samen. Naast de arbeiders kregen de bourgeoisie en de boeren eigen partijen die zich tenslotte consolideerden als de *United Australian Party* en de *Country Party*. Fel was de onderlinge strijd, maar op één punt waren alle partijen het eens: Australië moest blank blijven, anders gezegd: Chinese, Japanse en Polynesische immigranten dienden te worden geweerd. Kort voor de eeuwwisseling werd de immigratie van alle Aziaten en Polynesiërs alsook van alle Afrikanen zelfs wettelijk verboden; dat verbod werd door de Britse overheid opgeheven, waarna men in Australië de regel ging toepassen dat immigratieverlof alleen aan hen werd verleend die een Europese taal goed meester waren – konden diegenen die men wilde weren, zich redelijk in het Engels uitdrukken, dan werd van hen wel gevergd dat zij zich in het Keltische *Gaelic* of in het Tsjechisch lieten examineren.

In die, naar buiten ten dele afgesloten, blanke Australische samenleving kregen niet alleen de Aziaten, Polynesiërs en Afrikanen maar ook de *Aborigines* geen of zeer weinig kansen (het lot van die laatsten was niet veel beter dan dat van de Indianen in de Verenigde Staten²) – naar binnen was die samenleving democratisch, openhartig op het ruwe af, cultureel aan de zeer arme kant (Melbourne, een stad met ca. een miljoen inwoners, had slechts één schouwburg), Brits in veel van zijn gebruiken, zeer gehecht aan de band met Groot-Britannië (dat nu in Australië vertegenwoordigd werd door een *Governor General* met niet méér bevoegdheden dan een constitutionele koning). De kracht van die band bleek vooral in de Eerste Wereldoorlog, toen ca. driehonderddertigduizend Australische vrijwilligers overzee dienden, van wie ca. zestigduizend sneuvelden. De

¹ Ten tijde van de Eerste Wereldoorlog was ongeveer een vijfde van de Australische bevolking van Ierse afkomst. ² Tegenover ca. driehonderdduizend *Aborigines* in de achttiende eeuw telde Australië ten tijde van de Tweede Wereldoorlog er nog maar ca. honderdduizend. Op Tasmanië waren zij geheel uitgeroeid.